NASZ PRZYJACIEL

Dodatek tygodniowy „Głosu Wąbrzeskiego“ poświęcony sprawom oświatowym kulturalnym i literackim

Nr. 7 | Wąbrzeźno, dnia 15 lutego 1930 r. | Rok 8

Zaślubiny Polski z Morzem

(Fragment)

Szumią sosny, szumią
Gdzieś na helskim brzegu:
— To nie złota zorza
pali się na śniegu.

— To nie złota zorza,
Ale łaska Boża —
Polska z Karpat zeszła
Do Polskiego morza.

— Bóg śmiertelnym wrogom
Z ręki broń wytrącił —
Nie będzie tu Prusak
Dłużej wody mącił.

Nie będzie przewodził
I, jak żyd, cyganił,
Nie będzie nam dzieci
Po szkołach germanił.

— Nie będzie się z djabłem
Przeciw Bogu bratał,
Po dnie morskiem pełzał,
Po obłokach latał.

— Polski cieśla będzie
Polskie maszty strugać
I latarnie polskie
Będą w nocy mrugać.

— A Wisełka płowa
Swoich wód namułem
Polskę z Wolnym Gdańskiem,
Jak ksiądz, zwiąże stułą. —

Szumią sosny, szumią
Rozgłośnie radośnie...
Z szumów pieśń się składa
I do nieba rośnie.... Hej! hej

Ewangelja

św. Mateusza rozdz. 13, wiersz 31—35.

Inne podobieństwo powiedział ludowi Jezus, mówiąc: Podobne jest Królestwo niebieskie ziarnu gorczycznemu, które wziąwszy człowiek wsiał na roli swojej. Które najmniejszeć jest ze wszego nasienia: ale kiedy urośnie, większe jest od wszech jarzyn i stawa się drzewem, ta kiż przychodzą ptacy niebiescy i mieszkają na gałązkach jego. Insze podobieństwo powiedział im: Podobne jest Królestwo niebieskie kwasowi, który wziąwszy niewiasta zakryła we trzy miary mąki, aż wszystka skwaśniała. To wszystko mówił Jezus w podobieństwach do rzeszy, a krom podobieństwa nie mówił im, aby się wypełniło to, co jest rzeczono przez proroka mówiącego: Otworzę usta moje w przypowieściach, będę wypowiadał skryte rzeczy od założenina świata.

Nauka

Co należy rozumieć przez Królestwo niebieskie?

Kościół i naukę Chrystusową, gdyż ta wiedzie do nieba.

Czemu ewangelja porównywa Kościół z ziarnem gorczycznem?

Zachodzi bowiem wielkie między niemi podobieństwo. Maluczkie ziarno gorczyczne w Palestynie tak buja w górę, że podobne jest wtedy do drzewa, w którem się ptactwo gnieździć może. Kościół był początkowo tak małym, jak ziarno gorczyczne, ale wkrótce się tak rozkrzewił, że nie-

zliczone mnóstwo ludzi, wielcy mędrcy i książęta chronili się pod jego skrzydła, aby doznać szczęścia i pokoju.

Czemu Króleswo Chrystusowe jest przyrównane do kwasu?

Kwas wrkótce przenika pewną ilość mąki i nadaje jej smak. Tak i hcrześcijaństwo ogarnia powoli cały rodzaj ludzki i przekształca go na swój sposób. Nauka Chrystusa i łaska, czyli jak mówi w powyższej lekcji Paweł święty: „ewangelja nie tylko w mowie, ale i w mocy i w Duchu świętym, i zupełności wielkiej" są środkami, któremi Kościół Boży, oznaczony w ewangelji pod postacią niewiasty, w biegu wieków piętnuje ludzkość na synów Bożych, uzacniając ją i przemieniając. To samo się dzieje z poszczególną duszą, która pozwoli na siebie działać łasce Bożej. Zaszczepione przez Chrzest święty trzy Boskie cnoty działają tajemnie; kiełkują i rosną, dopóki nie przekształcą całej istoty człowieka.

Czemu Pan Jezus tak często używał porównań?

1. Gdyż mieszkańcy Wschodu lubią przyodziewać wyższe prawdy w porównania przenośne i obrazy, jak dowodzą księgi Starego Testamentu. 2. Aby się zastosować do pojęcia prostego ludu, który o wiele łatwiej zrozumie porównanie, aniżeli niezakrytą prawdę. 3. Aby tym, którzy byli prostego serca, jak uczniowie Jego, podać sposobność do zapytań, ułatwić im zrozumienie i spamiętanie prawdy. 4. Byli złośliwi ludzie, którym nie tyle chodziło o poznanie prawdy, ile raczej o wyszydzenie i naganę Chrystusa, i którzy dlatego nie byli zdolni ani godni poznać „tajemnic Królestwa Bożego". Tym chciał Pan Jezus odjąć sposobność przekręcania i nadużywania wyższych prawd, a jednak uczynić im przystępnemi też prawdy, gdyby mieli szczerą chęć do tego. Ci słyszeli porównanie, ale z własnej winy nie rozumieli go. 5. Wreszcie chciał Pan Jezus, jak sam mówił, ziścić proroctwo. Wyroki Boskie chciały bowiem, aby nauka zbawienia głoszoną była w porównaniach. Wiernym daną była przez to możność zrozumienia tajemnic królestwa Bożego.

Czemu Pan Jezus tyle porównań umieścił o „Królestwie Bożem?"

1 Ważną bowiem było sprawą, aby wierni mianowicie przy założeniu Kościoła dobrze rozumieli, o co chodzi. 2. Ponieważ pomiędzy żydami obiegały takie sądy i zdania o Królestwie Mesyaszowem, których niewłaściwość te porównania wykazać miały.

10-LECIE SPORTU POLSKIEGO W RADJO

W dniu 9. lutego przypada 10-lecie wskrzeszenia sportu w odrodzonej Polsce, którego organizacja poczyniła w ciągu tego krótkiego czasu tak olbrzymie postępy, że może śmiało się równać z pokrewnemi organizacjami zagranicznemi. Według statystyki, ilość zarejestrowanych sportowców, należących do wszelkiego rodzaju organizacji, wynosi około 3.000.000 osób. Jak olbrzymie znaczenie ma to dla państwa, zbyteczne podkreślać To też 10-lecie sportu polskiego obchodzone będzie w sposób specjalnie uroczysty.

Radjo weźmie również udział w tem wielkiem święcie sportu polskiego i nada w dniu 9 lutego między godz. 17,40 a 19 uroczystą audycje z okazji 10-lecia, która transmitowana będzie przez wszystkie polskie radjostacje. Dużem urozmaiceniem audycji, na którą złożą się przemówienia wybitnych działaczów z dziedziny sportowej będą dwuminutowe impresje o sobie, wygłaszane przez najwybitniejszych przedstawicieli sportu polskiego. W tej krótkiej „wielkiej paradzie radjowej" polskiego sportu, ujrzymy, a raczej usłyszymy, sylwetki naszych gwiazd sportowych, tak, jak one siebie widzą.

Pozatem projektowany jest konkurs sportowy z licznemi niespodziankami i nagrodami. (m

NAJWIĘKSZA DRAGA SWIATA

W kopalni węgla Fidelitz w Stanach Zjednoczonych została uruchomiona największa draga świata „Szufla" za jednem pociągnięciem może nabrać 16 metrów kubicznych ziemi.

— Szerzenie oświaty za pomocą wykładów. Obecny sezon wykładów we wszystkich ośrodkach oświatowych i społecznych winien zwracać uwagę szerokich sfer zainteresowanych na nadzwyczaj użyteczn i wypróbowaną instytucję wypożyczalni obrazów świetlnych wraz z krótkiemi wykładami przy Towarzystwie Czytelni Ludowych w Poznaniu, oraz jego Sekretarjatach: w Królewskiej Hucie i w Grudziądzu.

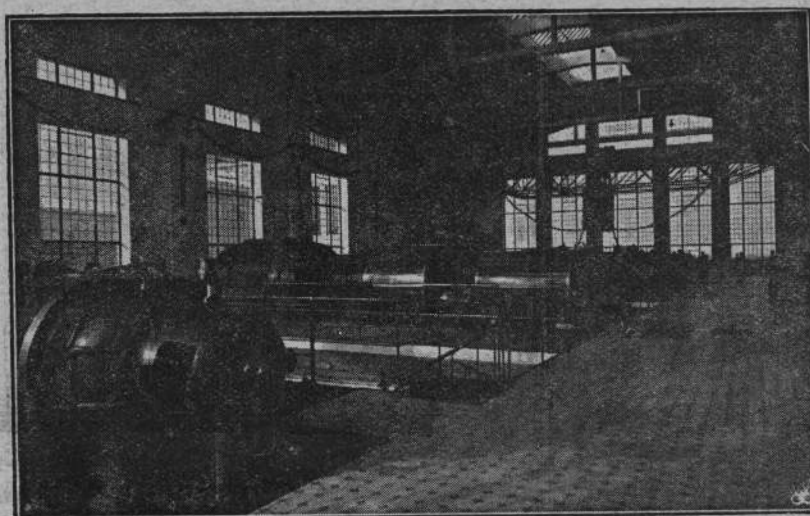
Towarzystwo Czytelni Ludowych zaopatrzyło swe zbiory przeźroczy w kilkadziesiąt nowych obrazków i uzupełniło nowemi wykładami, usuwając dotychczasowe braki, i dostarcza towarzystwom i jednostkom klisze-przeźrocza wraz z tekstem wykładowym za bardzo niską opłatą.

Wypożyczalnia obrazów świetlnych Tow. Czytelni Ludowych (centrala w Poznaniu przy ulicy Fr. Ratajczaka 16) — dysponuje przeszło czterystoma serjami wykładów — przeźroczy. Są więc odczyty tłumaczące barwnemi kliszami tematy religijno - obyczajowe z historji polskiej, literatury polskiej, z dziedziny sztuki i dziedziny krajoznawstwa rodzimego. Wypożyczalnia T.C.L. daje także możność zapoznania się z główniejszemi dziedzinami geografji, przyrody, rolnictwa, techniki, oraz bardzo bogatym cyklem bajek dla dzieci.

Każdy zainteresowany winien żądać szczegółowy spis seryj, który można nabyć bezpłatnie w Centralnem Biurze T.C.L. w Poznaniu, zwłaszcza jeżeli się dowie, że opata za wypożyczenie odczytu wynosi tylko 50 groszy, a za jednorazowe użycie kliszy 8 groszy.

Oby społeczeństwo zechciało odpowiednio skorzystać z tej wydatnej pomocy, jaką są przeźrócza w akcji kulturalno - oświatowej. (1

Otwarcie nowej fabryki związków azotowych w Mościcach koło Tarnowa. Ks. Biskup Wałęga wita p Prezydenta. Hala turbogeneratorów, zaopatrujących fabrykę w prąd elektryczny.

Gen. Berengner
nowy premjer hiszpański.

ZEGARKI W ROLI BAROMETRÓW.

Oddawna już zaobserwowano wpływ pogody na zegarki, a najgorętszy bodaj sezon — jeśli chodzi o reperacje — u zegarmistrzów przypada na środek lata i środek zimy, to jest na miesiące najgorętsze i najzimniejsze. Jak się okazuje, tłumaczy się to wpływami atmosferycznemi: w czasie upałów stalowa sprężynka zegarka podlega rozszerzaniu się ,wskutek czego często przy nakręcaniu pęka, wskazówki zaś latem zdradzają skłonność do spó[illegible]ania się, zimą zaś — do przyś[illegible]ania obrotów. Dzięki temu zega[illegible]pełniają poniekąd rolę barometr[illegible]: jeśli opóźniają się — zapowiad[illegible]ą pogodę, jeśli zaś śpieszą się — zimno lub deszcz. (m

List do wuja z odpowiedzią.

Stroskany siostrzeniec napisał do wuja list [illegible]ści:

[illegible] wuju! Potrzebuję natychmiast o[illegible]n. Gdybyś widział, jak bardzo ru[illegible] się ze wstydu, pisząc ten list, lit[illegible] się nademną. Wysyłam list p[illegible]osłańca, który będzie czekać na od[illegible]dź.

P.S. Powodowany wstydem, pobiegłem za posłańcem, by mu odebrać list, lecz nie mogłem go dogonić. Oby Bóg dał, aby list ten nie doszedł do Ciebie, mój wuju. — Kochający siostrzeniec Jakób.

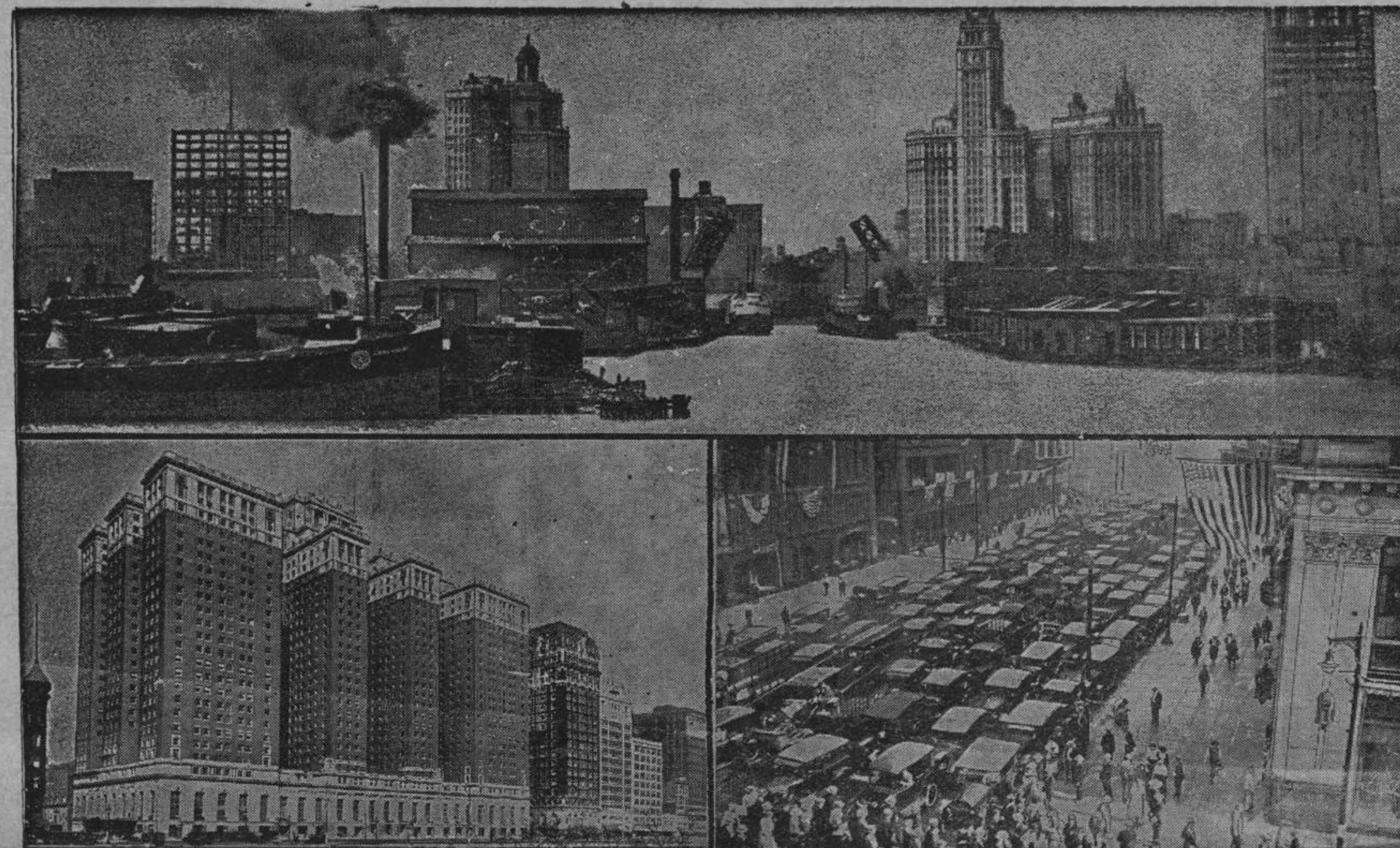
Wkrótce nadeszła następująca odpowiedź od stryja:

„Drogi Jakóbie! Pociesz sie mień więcej. Niebiosa wysł[illegible] prośby. Posłaniec zgubił list

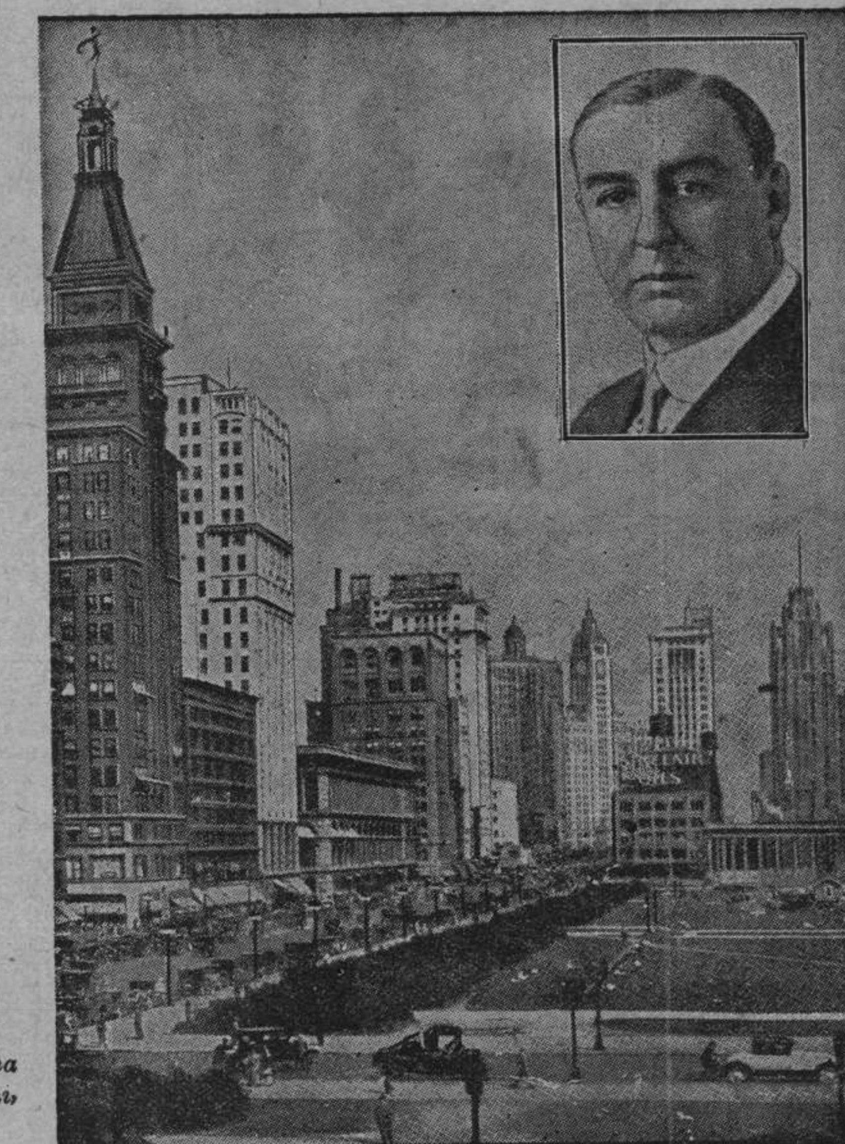

ROZRUCHY KOMUNISTYCZNE W NIEMCZECH
przybrały dość groźne rozmiary; policja niemiecka dokonała licznych aresztowań.

CHICAGO PRZED BANKRUCTWEM.
Magistrat miasta Chicago zawiesił ostatnio wypłaty pensji dla 4000 urzędników. Powodem bankructwa były podobno zbyt wielkie wydatki na kosztowne inwestycje. Zdjęcia nasze przedstawiają: u góry dzielnicę drapaczy chmur, u dołu z lewej największy hotel świata z 3000 pokojami, na prawo ogromny ruch kołowy na ulicach. Obok widzimy fragment miasta przy parku Granta i burmistrza miasta Thompsona

W Monaco po ostatnich niepokojach, powstałych na tle zatargu ludności z księciem panującym, zapanował znowu spokój. Zdjęcie nasze przedstawia oddział armji małego państewka.

KSIĘŻNICZKI W ROLI PIELĘGNIAREK
Córki króla hiszpańskiego Alfonsa uczą się obecnie pielęgniarstwa. Zdjęcie nasze przedstawia księżniczkę Beatrycę podczas opatrunku małego pacjenta.

ROZEJM POMIĘDZY CHINAMI A SOWJETAMI.
Zdjęcie nasze przedstawia podpisanie warunków rozejmu pomiędzy Chinami i Sowjetami. Przedstawiciel sowjetów Szijmanowski, przykłada właśnie swoją pieczęć.

SZYBKOSC POCIĄGÓW POŚPIESZN. WYNOSIĆ BĘDZIE 70—80 klm. GODZ., OSOBOWYCH 60—65 klm. NA GODZ.

W wyniku odbytej ostatnio w ministerstwie komunikacji konferencji przedstawicieli dyrekcyj kolejowych w sprawie zmian w nowym rozkładzie jazdy, który wejdzie w życie od 15 maja r. b., powzięto szereg zasadniczych zmian, które szeroka publiczność powita niewątpliwie z zadowoleniem. Zmiany te wprowadzają istotny przewrót w ruchu pociągów pośpiesznych i pasażerskich, zbliżając tem samem nasze koleje do kolei zachodnioeuropejskich.

Przedewszystkiem ograniczono szereg postojów pociągów do niezbędnych norm, zaś szereg postojów pociągów pośpiesznia podróży.

Postanowiono zastosować dla wszystkich pociągów pośpiesznych szybkość zasadniczą 70 klm. na godzinę przy możności stosowania w razie opóźnień tych pociągów szybkości 80 klm. na godz. dla wszystkich pociągów pośpiesznych na całej linji od Sosnowca względnie Szczakowej do Warszawy i na odcinku Warszawa-Grodzisk, oraz Częstochowa-Sosnowiec wzgl. Szczakowa.

Co się tyczy dalekobieżnych pociągów osobowych, to ogólny czas przebiegu tych pociągów w granicach dyrekcji warszawskiej został skrócony od 10 do 50 minut przez częściowe podniesienie ich szybkości, zupełnie skasowano, dzięki czemu wybitnie zmniejszony zostanie czas trwania zasadniczej do 60, a nawet 65 klm. na godz., jak również przez częściowe zmniejszenie postojów pociągów na stacjach w zależności od rzeczywistych potrzeb miejscowych.

Przyśpieszanie szybkości pociągów zarówno pośpiesznych, jak i osobowych w porównaniu z szybkością, z jaką kursowały dotychczas, jest b. znaczne. Dzięki temu przyśpieszeniu, jak również dzięki ograniczeniu postojów, na dłuższych trasach zyska się skrócenie czasu trwania podróży o kilka godzin.

Zmiany w nowym rozkładzie jazdy od 15 maja r. b. będą miały również doniosłe znaczenie w w komunikacji międzynarodowej, w odniesieniu do pociągów, idących tranzytem przez Polskę do Rumunji, Rosji Sowieckiej, Czechosłowacji i Niemiec. Wprawdzie pociągi nasze szybkością nie dorównają jeszcze pociągom zachodnioeuropejskim, niemniej jednak nie będą już pozostawać tak daleko w tyle, jak dotychczas. (v

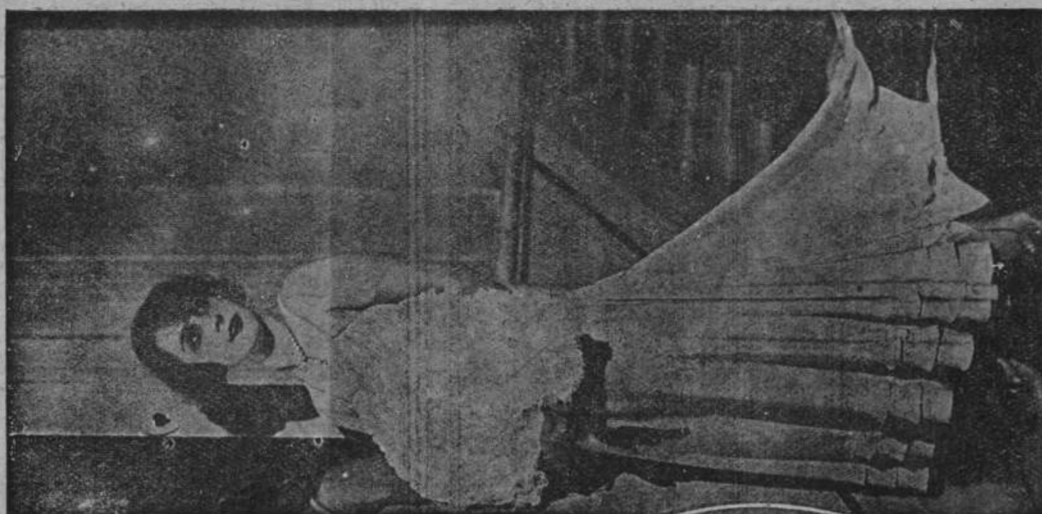
„PRAWO — SPRAWIEDLIWOSC — POKOJ“
Plafon w sali Sądu Najwyższego, pendzla Michała Borucińskiego.

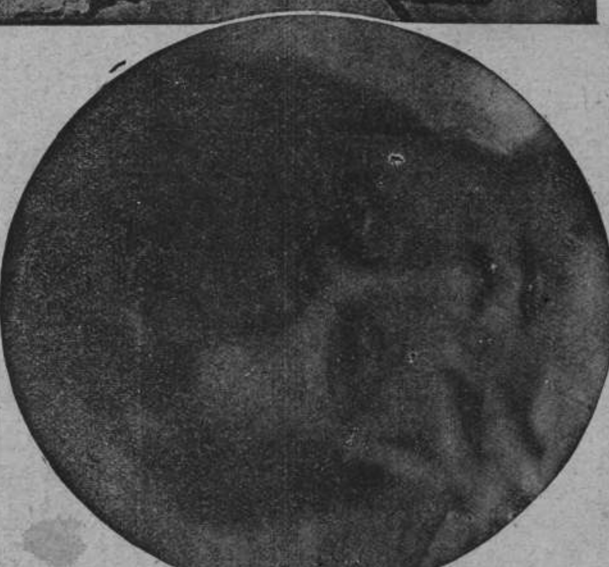

W Warszawie odbył się obrzęd zaślubin członka ambasady francuskiej, p. Piotra Coche z Krystyną hr Ostrowską.

Wszechświatowej sławy tennistka Miss Helen Wills poślubiła p. Fr. Moodyp'a

Z BALU MODY W WARSZAWIE.

Królową mody na rok 1930 została wybrana p. Helena Makowska, polska gwiazda wytwórni filmowych we Włoszech (w środku). Na wicekrólowe mody zostały wybrane: przemiła pieśniarka z „Morskiego Oka" p. Mara Gabrielli (na lewo) oraz utalentowana artystka p. Krystyna Ankwicz (na prawo).

KOBIETA Z GIMNAZJALNEM WYKSZTAŁCENIEM

uwierzyła w „kołtuny" i „czarownice".

Ofiarą niezwykłego oszustwa padła w tych dniach pewna młoda pani, żona urzędnika na poważniejszem stanowisku. Mąż jej wyjechał na kilka dni służbowo do Warszawy. W tym czasie przybyły do mieszkania dwie kobiety, góralki czy też Cyganki. Prędko nawiązała się z niemi rozmowa, przyczem sprytne przybyszki przykuły uwagę nieostrożnej pani domu opowiadaniem o niewierności jej męża i zafiarowały gotowość wywróżenia jej; ponadto mówiły łatwowiernej, iż ma ukrytego kołtuna i piękność jej w najbliższym czasie narażona będzie na szwank. W związku z tem polecały pełen magicznej skuteczności środek. Na pewne niedomagania wystarczyły zabiegi wewnątrz mieszkania, ale na uleczenie męża trzeba było bardziej skutecznego środka.

Przekonana tak wymownemi argumentami lekkomyślna małżonka zgodziła się na wszystkie proponowane środki. „Odczynienie" ukrytego kołtuna przy pomocy magicznych zaklęć nad węglem w szklance wody i przewieszeniu gałązki z miotły nad drzwiami — było rzeczą łatwą do przeprowadzenia. Nie trudno też było przekonać młodą żonę w czasie dłuższej nieobecności męża, iż ten ma przyjaciółkę i dla niej ucieka z domu, wydając pieniądze. Aby temu zapobiec „czarownice" wzięły od żony 5 zł., (gdyż więcej nie miała), z któremi obeszły kilkakrotnie dom. Zwróciły jednak 5-złotówkę za kilka dni i oświadczyły, że to jest za mało. Wówczas piękna naiwna, pożyczyła od sąsiadek 15 zł. wręczyła ponadto pewne części garderoby i bieliznę, z któremi oszustki znowu obchodziły kilkakrotnie dom.

Zbliżył się jednak 1 grudnia, na który to termin mąż nie mógł jeszcze wrócić, w przewidywaniu więc tego faktu, zostawił żonie upoważnienie, uprawniające ją do odbioru pensji w sumie około 500 zł. Oczywiście dowiedziały się o tem oszustki, wróciły więc z dokładnym wyliczeniem sumy i przedmiotów, które trzeba było „obnieść" naokoło domu i uzyskały 350 zł., 4 wartościowe koszule damskie, 5 ręczników, prześcieradło, 4 pary pończoch damskich, parę bucików damskich, jedwabny szal bogato haftowany oraz jedwabną suknię. Zabrały to wszystko i więcej się nie pokazały. Wrócił mąż tymczasem i zapytał o pensję, by uregulować pewne należności. Ku swemu przerażeniu dowiedział się o wszystkiem. Rozmowa między dotychczas zgodnymi małżonkami była niestety bardzo ostra, a wszelkie starania, by zdemaskować oszustki dotychczas spełzły na niczem. Należy dodać, że poszkodowana ma wykształcenie gimnazjalne, zna języki, jest osobą obytą w towarzystwie i posiada pretensje, by ją z tych przyczyn zaliczać do osób inteligentnych. (y

H - U - M - O - R

Ojciec do syna podczas jarmarku.
„Synu nie daj się skusić budom jarmarcznym!"
(„Nebelspalter")

Niech nawet płacze!...

Żyd, właściciel niedawno nabytego majątku ziemskiego:

— Panie ekonomie, każ pan zabić tę największą świnię.

Ekonom: — Ależ, panie dziedzicu, ona będzie się prosić.

Właściciel: — Nie szkodzi. Niech prosi, niech nawet płacze, każcie ją zabić. (m

* * *

Komplementy.

Żandarm (prowadząc złodzieja):

— Jak ty wyglądasz! Aż wstyd iść z tobą przez ulicę.

Złodziej: — Gdy się z panem idzie, to także zaszczytu nie przynosi. (m

* * *

Pochlebstwo.

„Pani łaskawa lubi sztukę?."

„Namiętnie oddaje się malarstwu".

„Zaraz to poznałem z twarzy". (v

* * *

Kolejka.

Młody lekarz wchodzi do poczekalni, gdzie siedzą trzy osoby. W tej samej chwili z przedpokoju wchodzi nowy gość.

— Kto z państwa najdłużej czeka?

— Ja! — woła ten, który wszedł ostatni.

— Pan? A to jakim sposobem?

— Ja jestem pańskim krawcem, panie doktorze (m

„Kochany przyjacielu, syn mój ... jest u ciebie już od 2 lat i obecnie pragnąłby objąć ważniejszą funkcję niż biegać ze zwykłem listami na pocztę."

„Masz słuszność, od dziś więc będzie nosił jedynie listy polecone."

(„Ka...")

*

Młoda gosposia.

„Pomyśl tylko, mój drogi, byłam dzisiaj w biurze pośredniczem i zaangażowałam dwie dobre służące."

„Ależ my możemy sobie pozwolić zaledwie na jedną."

„Wiem o tem i dlatego jedna przyjdzie jutro, druga zaś za 14 dni."

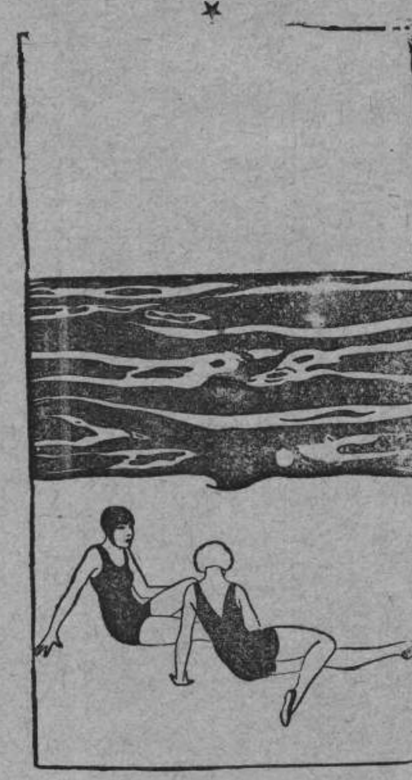
(„Ranger")

*

„Żółw jest naprawdę najleniwszem stworzeniem świata. Teraz siedzę już tutaj 2 godziny, a on się ani nie ruszył."

(„Tidens Tegn")

„Czy mąż Twój zawsze jeszcze powtarza, że jesteś aniołem?"

„Owszem. W każdym razie jest on mniemania, że nie potrzeba mi sukien."

(„Buer Pu...")

Chłopiec, który w domu jest za słaby, by za swoją matkę załatwiać sprawunki.

(„Söndagsnisse")

*

Racja.

— Słyszę, że zerwałaś z n...

A czy zwróciłaś mu pierścionek z brylantem, który ci dał na zaręczyny?

— Co znowu? Do pierścionka, to nie mam żadnych uraz. (n